

نمونه‌هایی از تبلیغات سلفی‌های جهادی در خارج از سوریه برای جذب هواداران مسلح‌شان به درگیری‌های خونین این کشور. متن پوسترها:

دمشق تورا می‌خواند!
حی علی الجهاد!
شام تورا می‌خواند!

شام تورا می‌خواند!

بحران سوریه وسیله سلفی‌های جهادی

آرون لاند

آرون لاند روزنامه نگار سوئیس
مجله فارین پالیسی
امریکا است، او
همچنین با موسسه
امور بین الملل
سوئیس همکاری
می‌کند. یادداشت
فوق بخشی از مقاله
او با عنوان
جهادی‌های
سوریه است که در
۱۴ سپتامبر ۲۰۱۲
توسط موسسه امور
بین الملل سوئیس
منتشر شده است

رهبران مخالفان دولت
سوریه رژیم را متهم
کردند که خودش
عملیات "جهادی" راه
انداخته تا اسد را عامل
ثبات کشور نشان بدهد و
بذر درگیری‌های فرقه‌ای
را پخش کند

سوریه در مارس ۲۰۱۱ دولت حزب سکولار بعث بشمار اسد تلاش کرد تا انگشت اتهام را به سوی گروه‌های اسلام‌گرای خشونت طلبی بگیرد که از سوی کشورهای خارجی پشتیبانی می‌شوند. در مقابل رهبران مخالفان دولت سوریه رژیم را متهم کردند که خودش عملیات "جهادی" راه‌انداخته تا اسد را عامل ثبات کشور نشان بدهد و بذر درگیری‌های فرقه‌ای را پخش کند.

اما واقعیت ماجرا این است که گروه‌های جهادی در سوریه نقش دارند، نقشی که اگر چه هنوز محدود است اما روبه افزایش است. * از پاییز ۲۰۱۱ انقلاب داخلی صلح آمیز سوریه تحت الشعاع درگیری نظامی بین رژیم و گروه‌های مسلح متعدد مخالف دولت قرار گرفت. با آغاز سال ۲۰۱۲ این جنبش‌های مسلحانه چرخش شدیدی به سوی آموزه‌های سنی مذهب‌های مسلمان انجام دادند، در حالی که احساسات فرقه‌ای در بین مردم بالایی گرفت و گروه‌های جهادی پر خاشاک در بین صفوف شورشیان سوریه پیدا می‌شدند. این گروه‌های جهادی امروز در یک مجموعه بزرگ‌تر گرد هم آمده‌اند در حالی که حتی شورشیان غیر ایدئولوژیک هم رویکردهای اسلام‌گرایانه در پیش گرفته‌اند.

«اسلامی کردن» بحران سوریه از ابتدا به وسیله ۲ عامل رخ داد. اول سرآزیر شدن مسلمانان سنی مذهب مخالف حامیان سکولار و علوی دولت بشمار اسد به چاه بحران سوریه. این ۲ قطبی شدن بحران به سود گروه‌های جهادی تمام شد و آن‌ها توانستند برند خود را برای «وطن پرستی متعصبانه سنی» ترویج کنند. دومین عامل حمایت‌های خارجی است که از سوی کشورهای منطقه و سازمان‌های غیر دولتی بود که جانبداران را تلاش می‌کنند گروه‌های اسلام‌گرا را اقوی کنند.

اسلام سیاسی که برای استقرار یک دولت مذهبی بر اساس قوانین شریعت تلاش می‌کند، در فضای سوریه عموماً مربوط به اسلام گرایان سنی مذهب است. اگر چه مکاتب فکری متنوعی در اسلام وجود دارد، اما به طور کلی جنبش اسلام‌گرای سنتی مدرن در جهان عرب بین ۲ قطب سلفی‌ها و اخوانی‌ها است. ایدئولوژی اخوانی که مربوط به اخوان المسلمین است بیشتر عملگر، اصلاح طلب و سیاسی است.

در شرایط مدرن، سلفی‌گری یک ارتودکس گرایی شدید در میان اسلام‌گرایان سلفی مذهب است. این گرایش الهام گرفته از علمای عربستان سعودی و کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس است که گاهی به صورت تحقیرآمیز آن‌ها را اوهابی می‌نامند. سلفی‌ها بر تشریفات مذهبی و جنبه‌های اصولی تفکرات جزم اندیشانه، با تاکید بر دیداری فردی در برابر مشارکت اجتماعی اصرار دارند. آن‌ها عموماً در برابر ادیان و مذاهب دیگر، از جمله مسلمانان غیر سنی مذهب و صوفیه متعصب هستند و به طور کلی از ایدئولوژی‌های غیر مذهبی و ملی‌گرایی اجتناب می‌کنند. گروه‌هایی که از آن‌ها به عنوان گرایش‌های جهادی سلفی‌ها نام برده می‌شود، طرفداران مبارزه مسلحانه (جهاد) علیه غرب و بیشتر فرمانروایان مسلمان کنونی هستند. القاعده یک گروه سلفی جهادی است، اگر چه این گروه شاخه‌های بسیاری دارد.

به هر روی گروه‌های مذهبی افراطی در خیزش سوریه چقدر نقش دارند؟ تابستان امسال مقالات متعددی در رسانه‌های غربی منتشر شد که به مخاطبان شان در باره رشد میزان تأثیر گروه‌های جهادی در این بحران هشدار می‌داد، اما این موضوع بحث جدیدی نیست. از اولین روزهای ناآرامی‌های شهری در

* یادداشت فوق نزدیک به ۶ ماه پیش نوشته شده است. پیش‌بینی نویسنده در ست بوده است و در ۶ ماه گذشته شدت عملیات و شمار نیروهای سلفی‌های جهادی در سوریه روز به روز افزایش یافته است. ترجمه: سید محمد اسلامی

ویژه‌نامه نوزوی
روزنامه خراسان
فروردین ۱۳۹۲

۳۳